

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. september 2021
(OR. en)

11821/21

RECH 399
COMPET 631

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: *Konkurentsivõime nõukogu 28. septembri 2021. aasta istungi ettevalmistamine*

Euroopa teadusruumi juhtimine ja rakendamine

Arvamuste vahetus

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi märkus „Euroopa teadusruumi juhtimine ja rakendamine“, pidades silmas konkurentsivõime nõukogu 28. septembri 2021. aasta istungil toimuvat arvamuste vahetust.

Euroopa teadusruumi juhtimine ja rakendamine

riigi tasandil

1. Uus Euroopa teadusruum

Nõukogu määratles 2020. aasta detsembris uut „Euroopa teadusruumi kui teadlastele suunatud väärtus-, tipptaseme- ja mõjupõhist ala, mille raames toetatakse teadlasi, teadmisi ja tehnoloogiat ning võimaldatakse nende vaba liikumist. Selline uus Euroopa teadusruum peaks põhinema jagatud vastutusel ning sidusrühmade ja kodanike osalusel, tuginedes Euroopa teaduse ja innovatsiooni ökosüsteemide mitmekesisusele ja tugevatele külgedele, olles reageeriv arukale suunatusele ning pidades teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemide tipptaseme, atraktiivsuse ja konkurentsieelise tagamiseks eriti oluliseks alusuuringuid“.

Teadusuuringute ja innovatsiooni roll meie ühiskonna kestlikkuse ja vastupanuvõime tagamisel ning digi- ja rohepöörde elluviimisel on leidnud COVID-19 pandeemia ajal sensisest märkimisväärselt rohkem poliitilist tunnustust. Uus Euroopa teadusruum peaks seda uuendatud poliitilist kapitali kasutama ning:

- toimima poliitilise raamistikuna teadusuuringute ja innovatsiooni integreerimiseks asjakohastes valdkondlikes poliitikates nii nende kavandamise kui rakendamise etapis;
- keskenduma rohkem konkreetsete meetmete elluviimisele ning teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud lahendustele;
- suurendama poliitilisi kohustusi ja
- ühendama ühise poliitilise tegevuskava eesmärkide saavutamiseks olemasolevad rahastamisvahendid.

Euroopa teadusruumi juhtimisstruktuur kujundatakse vastavalt ümber, et:

1. nõukogu võiks täita oma poliitikakujundamise ja strateegilise juhtimisega seotud kohustusi;

2. Euroopa Komisjon saaks kasutada oma vahendeid vajalike Euroopa teadusruumi algatuste ühiskavandamisel ning nende rakendamise toetamisel ja järelvalvel;
3. liikmesriikidel oleks võimalik ühiselt kavandada ja rakendada Euroopa teadusruumi algatusi ning kohandada oma riiklikke meetmeid, investeeringuid ja reforme ühiste eesmärkide saavutamiseks ning
4. sidusrühmad saaksid osaleda kogu poliitikatsüklis süstemaatilisemalt ning juba algusest peale.

Funktsionaalsus ja tõhusus on prioriteedid, mis nõuavad keskendumist osaliste isevastutuse ja kohustuste suurendamisele. Euroopa teadusruumi juhtimisel tuleks järgida aluslepingus kindlaksmääratud rolle ja protsesse, mille kohaselt **nõukogu** on organ, mis teeb otsuseid, seab prioriteete ja kujundab poliitikat, võttes arvesse **Euroopa Komisjoni** ettepanekuid ja analüüse. Selle protsessi tugevdamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon neid algatusi ja aruandeid ühiselt kavandama, kaasates uue **Euroopa teadusruumi foorumi** raames süstemaatilisemalt Euroopa teadusruumi sidusrühmi. Peale ühiskavandamise hõlbustamise peaks Euroopa teadusruumi foorum jälgima ka edusamme, mida tehakse ühiste eesmärkide saavutamiseks. Lisaks peaks peadirektoritest koosneva organi (Euroopa teadusruumi ja innovatsiooni komitee – **ERAC**) funktsiooniks olema nii nõukogu kui ka komisjoni strateegiline nõustamine Euroopa teadusruumi kavandamise, rakendamise ja hindamise jooksul, samuti nõustamine muudes asjakohastes küsimustes.

Selleks, et suurendada Euroopa teadusruumi eesmärkide saavutamist nii Euroopa kui riiklikul tasandil, luuakse uus **järelevalvesüsteem**. Nimetatud süsteem peaks hõlmama eelkõige järgmist:

- **Euroopa teadusruumi veebiplatvorm**, mis sisaldab teavet 1) ELi ja riikliku/piirkondliku tasandi meetmete kohta Euroopa teadusruumi jooksva kolmeaastase poliitilise tegevuskava prioriteetide rakendamiseks ning 2) kõigi Euroopa teadusruumi põhimõtete ja prioriteetsete valdkondade toetuseks neil tasanditel tehtavate investeeringute, reformide ja tegevuste kohta;

- **Euroopa teadusruumi tulemustabel**, et jälgida näitajate ja kvalitatiivsete analüüside abil kõigil tasanditel edusamme;
- **liikmesriikide ja Euroopa Komisjoni vahelised kahe- ja mitmepoolsed poliitilised dialoogid**, et toetada Euroopa teadusruumi rakendamist.

2. Mõju riiklikele haldusasutustele

ELil ja liikmesriikidel on teadusuuringute valdkonnas jagatud pädevus ning Euroopa teadusruumi aluseks on eeldus, et kogu Euroopa jaoks toob maksimaalset kasu koordineeritum ja ühine tegutsemine.

Euroopa teadusruumi uue juhtimis- ja järelevalvemudeli rakendamine riiklikul tasandil tähendaks muu hulgas:

- sektoritevahelist koordineerimist ja konsulteerimist riiklike sidusrühmadega, kui Euroopa teadusruumiga seotud algatusi nõukogus läbi vaadatakse;
- vabatahtlikku osalemist Euroopa teadusruumi foorumis või selle alarühmades Euroopa teadusruumiga seotud valitud meetmete kavandamiseks ja rakendamiseks;
- teabe jagamist Euroopa teadusruumiga seotud riikliku poliitika, tegevuskavade, programmide, meetmete, reformide ja investeringute kohta Euroopa teadusruumi veebiplatvormil;
- osalemist komisjoniga peetavas poliitilises dialoogis, tuginedes komisjoni analüüsile Euroopa teadusruumiga seotud riiklike kavade kohta ja Euroopa teadusruumi rakendamisele riiklikul tasandil.

3. Arutelüküsimused

1. Kas kavandatav juhtimine tagab, et liikmesriigid võtavad endale piisava poliitilise isevastutuse ja täidavad oma kohustusi? Kuidas oleks võimalik seda veelgi tõhustada, eelkõige kõrgemal poliitilisel tasandil? Milline on siinkohal ministrite konverentside ja riiklike Euroopa teadusruumi tegevuskavade või teekaartide roll?
2. Kuidas ja kui sageli hakkate või kavatsete hakata suhtlema oma riigi tasandil sidusrühmade organisatsioonidega ning kuidas tuleks ELi tasandil süstemaatilisemalt sidusrühmi kaasata?
3. Kuidas tuleks kolmandaid riike kaasata Euroopa teadusruumi tulevasse juhtimisse ja kas sellega seoses tuleks eristada programmiga „Euroopa horisont“ assotsieerunud riike ja muid partnerriike?
